

Interacțiuni om-mediul în situl mezolitic de la Icoana (Porțile de Fier)

Monica MĂRGĂRIT
Adina BORONEANȚ
Mariana BALINT
Adrian BĂLĂȘESCU
Clive BONSALL

Abstract: Located in southwestern Romania in the Iron Gates Gorges, the Mesolithic site at Icoana was submerged during construction of the Iron Gates I dam and hydro-power station. Vasile Boroneanț briefly investigated the site from 1967 until it was completely flooded, in 1969. Based on recent AMS ¹⁴C dates, Icoana was occupied during the Middle Mesolithic (ca. 8500–7600 cal BC) and again during the Final Mesolithic (“Mesolithic/Early Neolithic transition period” – ca. 6300–5900 cal BC). The faunal assemblage from the site has been re-analyzed and the results for the mammal bone assemblage are presented briefly, in close connection with the study of 484 bone, antler and *Sus scrofa* tooth artefacts. Products and byproducts of the chaîne opératoire were identified, suggesting in situ manufacture of the finished items. The relatively small number of typological categories identified comprise well-defined tool series, the most numerous being antler bevelled tools, bone pointed tools and boar tusk side-scrapers. Our analysis of these tools was aimed at identifying the transformational patterns of both the raw materials and the use-wear and manufacturing marks, seen as an indicator of the function of the artefacts. The results of our combined studies suggest wood processing and hunting as the main activities performed with these tools, together with substantial fishing activities suggested by the presence of a FRE in the ¹⁴C dates. Our findings provide no evidence to support previous suggestions of plant cultivation during the Mesolithic at Icoana.

Rezumat: Situl arheologic de la Icoana era situat în sud-vestul României, în zona Porților de Fier. A fost acoperit de apele Dunării, la construirea barajului hidrocentralei Porțile de Fier I. Vasile Boroneanț a cercetat situl pe durata a trei scurte campanii din 1967 până în 1969 la inundarea sa completă. Datele ¹⁴C AMS indică o locuire pe durata mezoliticului mijlociu (cca. 8500-7600 cal BC) și o alta pe durata mezoliticului final/tranziției la neoliticul timpuriu (cca. 6300-5900 cal BC). Au fost reanalizate resturile faunistice și prezentate pe scurt cele referitoare la mamifere, în strânsă legătură cu cele 484 de piese IMDA analizate. Acestea au fost confecționate din diafizele unor oase lungi de mamifere, coarne de *Cervus elaphus* și canini de *Sus scrofa*. Studiul IMDA și-a propus să treacă de simpla clasificare tipologică a artefactelor și să identifice modelele de transformare ale materiilor prime și stigmatele funcționale ce oferă informații importante asupra funcționalității pieselor. Au fost identificate, în urma analizei morfologice atât produse, cât și sub-produse ale lanțului operator, sugerând o prelucrare in situ a produselor finite. Categoriile tipologice identificate, puține ca număr, cuprind serii de unelte bine definite, dintre care cele mai reprezentative sunt așa-zisele dălți din corn, vârfuri din os și racloire din dinte de *Sus scrofa*. Rezultatele studiului indică prelucrarea lemnului și vânătoarea drept principale activități efectuate utilizând aceste unelte, activități ce se adaugă pescuitului frecvent, sugerat de prezența efectului de rezervor de apă dulce prezent în datele ¹⁴C. Contrar interpretărilor anterioare, nu există din acest punct de vedere, elemente care să sugereze la Icoana existența unei economii fie și incipiente, bazate pe o gestiune controlată a animalelor sau o cultivare a plantelor.

Keywords: Icoana, Mesolithic, faunal remains, raw materials, chaîne opératoire, usewear.

Cuvinte cheie: Icoana, mezolitic, resturi faunistice, materii prime, lanț operator, stigmate de uzură.